

Õiguskantsler

Teie 02.09.2014 nr

Meie 23.09.2014 nr 6-4/141071/1403944

**Vastuolu mittetuvastamine
Õpilase sõidusoodustus Harku vallas**

Lugupeetud [ ]

Tänan Teid, et pöördusite minu poole Harku vallas antava õpilase sõidusoodustuse asjus. Täpsemalt palusite minu seisukohta, kas õpilaste vanematelt lapse avalikul liiniveol sõitmise eest tasu küsimine on põhiseadusega kooskõlas.

Teatan Teile, et minu hinnangul on Harku vallas kehtestatud kord, mille järgi õpilaselt küsitakse ühissõidukis sõitmise eest tasu, põhiseaduspärane.¹

Selgitan järgnevalt oma seisukohta lähemalt.

[Eesti Vabariigi haridusseaduse](#) § 7 lg 2 p 8 järgi korraldavad koolikohustuslike laste sõidu haridusasutusse ja tagasi kohalikud omavalitsused. Sellest sättest ei tulene vallale või linnale kohustust korraldada õpilaste transporti kooli ja koolist tagasi koju tasuta. Vastavat kohustust ei tulene ka [põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest](#), v. a siis, kui tegemist on haridusliku erivajadusega õpilasega, kes nõustamiskomisjoni otsusest johtuvalt ei saa oma elukohajärgses vallas või linnas õppida. Muudel juhtudel reguleerib õpilastele sõidusoodustuse andmist [ühistranspordiseadus](#) (edaspidi lühendatult ÜTS).

ÜTS § 29 lg 1 p 1 sätestab, et avalikul liiniveol antakse maanteeliikluses õpilasele sõidusoodustust kuni 50 % pileti täishinnast, iga-aastase sõidusoodustuse ulatuse määrab vallaliinile aga vallavolikogu. Kui vald seda soovib, võib ta nähtuvalt ÜTS § 29 lõikest 3 sõidusoodustuse määra veelgi suurendada. Seega on vallavolikogu otsustada, kui suurel määral ta õpilaste sõitu avalikul liiniveol toetab.

Viidatud seaduse alusel on Harku Vallavolikogu 31.07.2014 kehtestanud määruse nr 12 „[Õpilastele sõidusoodustuse andmise kord](#)“. Selle korra § 4 lg 1 järgi on sõidukulude omaosaluse summa õppeaastas võrdne õpilase elukohta ja haridusasutuse vahelises piletitsoonis kehtestatud

---

¹ Tulenevalt avaldusalusest asjast ei hinda ma näiteks seda, kas Harku vallas kehtiv kord, mille järgi antakse sõidusoodustust vaid sõiduks haridusasutusse ja sealt tagasi ning seda vaid õpilastele, kelle rahvastikuregistrijärgne elukoht on Harku vald, on põhiseaduspärane.

kuupileti hinnaga. Korra § 4 lg 3 sätestab veel, et sõidukulude omaosaluse tasumisest on vabastatud:

- 1) eestkostel või perekonnas hooldamisel olev õpilane;
- 2) pere, kus on kolm või enam sõidusoodustuse saajat;
- 3) pere, kelle ühe kuu tulu pereliikme kohta kuue viimase kuu jooksul jääb alla kolmekordset riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri;
- 4) vähese toimetulekuga või raskustesse sattunud pere muudel põhjendatud juhtudel taotluse läbivaataja otsuse alusel.²

Seega ei saa 2014/2015. õppeaastal õpilased Harku vallas tasuta sõita.³ Küll aga on Harku vald ette näinud sõidusoodustuse, mis vastab ÜTS § 29 lg 1 punktis 1 sätestatud kriteeriumile „kuni 50 % pileti täishinnast“. Seepärast leian, et kõnealune määrus on avaldusaluses asjas kooskõlas seadusega. Arvestades, et olete tõstatanud vaidlusaluse sätte põhiseaduspärasuse küsimuse eelkõige Eesti Vabariigi põhiseaduse § 3 lõikes 1 ja § 154 lõikes 1 sätestatud seaduslikkuse põhimõttele rõhudes, piirdun tõdemusega, et kuna kõnealune määrus on seadusega kooskõlas, on see avaldusaluses asjas ühtlasi põhiseaduspärane.

Täna Teid veel kord pöördumise eest. Loodan, et minu selgitustest oli Teile abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Koopia: Harku Vallavalitsus (avaldaja andmeteta)

Kärt Muller 693 8418
Kart.Muller@oiguskantsler.ee

---

² Vastavalt korra § 4 lõikele 4 mõistetakse sõidukulude omaosaluse tasumisest vabastamisel pere all abielus või kooselulistest suhetes olevaid samas eluruumis elavad isikuid ja nende juures elavaid sõidusoodustuse saajaid või muid üht või enam tuluallikat ühiselt kasutavaid või ühise majapidamisega isikuid.

³ Selgitused 2014/2015. õppeaastal kehtiva korra kohta leiab Harku valla kodulehelt. Kättesaadav: <https://www.harku.ee>; [otsetee](#).